Problema de agenție în guvernanța corporativă

Într-o companie mecanismul luării deciziilor poate fi complicat. Deoarece sunt mai mulți jucători implicați, existența unui regulament este necesară. Guvernanța corporativă este un ansamblu de reguli ale proceselor decizionale prin care companiile sunt manageriate intern și supervizate de Consiliul directorilor cu scopul protejării intereselor tuturor utilizatorilor externi și interni (stakeholderi). Prin emiterea si implementarea regulilor și procedurilor de luare a deciziilor, guvernanța corporativă repartizează totodată drepturile și responsabilitățile fiecăruia dintre cei implicați.

Dacă acceptăm că guvernanța corporativă înseamnă, în fapt, conducerea companiei cu toate componetele ei interne integrate managementului riscului și managementului financiar și de control intern, atunci implicațiile asupra auditului financiar și contabilității sunt evidente. Am putea spune astfel, rezumând rolul guvernanței corporative și al auditului, că guvernanța corporativă înseamnă transparentizarea modului de realizare a activității economice a companiei și atingere a obiectivelor fixate, în timp ce auditul financiar dă garanția realizării/atingerii acestora în conformitate cu cadrul legal incident.

Un proces eficient de guvernanță corporativă conduce la creșterea transparenței financiare și a nivelului de răspundere financiară diminuând riscul fraudelor. Pe de altă parte raportarea financiară va deveni tot mai complexă odată cu implementarea unei guvernanțe coporative eficiente.

Una dintre principalele provocări ale companiilor din România, și mă refer în special la companiile cu capital românesc, este să înțeleagă și să accepte trecerea la un alt stadiu de

dezvoltare care impune implementarea guvernanței corporative.

O altă provocare este dată de problemele de agenție, în care o parte (principalul) numește o altă parte (agentul) să îndeplinească un anumit serviciu. Deoarece ambele părți doresc să-și maximizeze beneficiile se poate ajunge la situații în care agentul nu mai acționează în interesul principalului.

În aceste condiții, de exemplu, se poate întâmpla ca managerii să fie interesați, mai degrabă, să-și maximizeze avantajele personale și nu să crească valoarea companiei. Soluția constă de cele mai multe ori în stabilirea unui pachet de remunerație potrivit pentru manageri, corelat cu stabilirea unui set de indicatori care să-i determine să acționeze doar în scopul creșterii valorii companiei.

Din păcate, deoarece în cele mai multe dintre cazuri salariul reprezintă cea mai mare pondere în pachetul de beneficii, managerii se plafonează, devin “suficenți”și nu mai sunt interesați în a depune eforturi pentru creșterea performanței financiare a companiei. În același timp corelația dintre remunerația managerilor și performanța atinsă de companie, sau alți indicatori, îi îndeamnă pe aceștia să apeleze la manipulări contabile, să “cosmetizeze”rezultatele economico-financiare făcându-le să ofere o poză frumos colorată a performanțelor companiei cu scopul maximizării propriei remunerații.

Potrivit studiilor relevante pentru România soluțiile posibile care reduc problemele de agenție sunt: pregătirea corespunzătoare a managementului corelată cu politici de control eficiente, auditul extern, monitorizarea performanțelor și diversificarea pachetului de bonificare a managerilor.

Guvernanţa corporativă oferă un grad mai mare de asigurare asupra faptului că la nivelul entităţii este implementat un sistem de control eficient, asigurând astfel toți utilizatorii

că afacerea este condusă în mod corect și legal, în interesul tuturor părţilor interesate (stakeholders) și investitorilor (shareholders)

De cele mai multe ori diversificarea modalității de remunerație are o pondere mare în rezolvarea problemelor de agenție, cele mai importante dintre componente fiind acțiunile și beneficiile nemonetare. De aceea antrenarea managerilor în activități de training, formare și consolidare profesională reprezintă o abordare binevenită și pentru companie (principal) și pentru angajat (agent).

Autor: Florentina Șușnea, Fondator și Managing Partner, PKF Finconta